

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.479.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4551 Pani Posłanki Marceliny Zawiszy w sprawie likwidacji zjawiska bezdomności w Polsce do 2030 r., proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia, pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Kryzys bezdomności jest jedną z najbardziej dramatycznych form wykluczenia społecznego. Zasady, formy i sposoby wsparcia osób bezdomnych regulują przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283), w których sformułowano definicję osoby bezdomnej, wskazano bezdomność jako jeden z tytułów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, uregulowano formy pomocy mające na celu umożliwienie osobom w kryzysie bezdomności usamodzielnienie się, zdefiniowano rodzaje placówek dla osób bezdomnych oraz określono zadania dla poszczególnych szczebli administracji publicznej w obszarze przeciwdziałania bezdomności.

Kwestie dotyczące walki z bezdomnością zawarte są też w dokumentach strategicznych, aktualnie obowiązujących przyjętych przez Radę Ministrów. Wśród nich wymienić należy „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030”, „Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)”, czy podpisana przez Polskę Deklaracja Lizbońska z 2021 r. w sprawie Europejskiej Platformy na rzecz Zwalczenia Bezdomności.

27 czerwca br. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołał Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej¹. Złożony z ekspertów, praktyków i osób ze świata nauki, zespół dokona przeglądu funkcjonujących rozwiązań prawnym i organizacyjnym w obszarze pomocy społecznej, by na tej podstawie opracować propozycje system ten reformujące. Reforma doprowadzi do integracji różnych form wsparcia oraz współpracy pomiędzy instytucjami państwowymi, samorządami, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi społecznościami, co przyczyni się to do zwiększenia skuteczności podejmowanych działań pomocowych.

Planowana jest m.in. nowelizacja rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz.U. z 2018 r. poz. 896). Nowe przepisy opracowane zostaną z uwzględnieniem głosu organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką pomocy osobom w kryzysie bezdomności.

Jednocześnie, zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy o pomocy społecznej, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wspiera finansowo programy, realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty do tego uprawnione, wskazane w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w określonym obszarze pomocy społecznej.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kontynuowany jest Program „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”. Jego głównym celem jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na zapobieganie i rozwiązywanie problemu bezdomności,

¹ Zarządzenie nr 24 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw reformy systemu pomocy społecznej (Dz. Urz. MRPiPS z 2024 r. poz. 24),

propagowanie nowych metod pracy z osobami w kryzysie bezdomności oraz zachęcanie do wprowadzania programów aktywizacji społecznej i zawodowej tych osób. Inicjatywa ma charakter uzupełniający wobec ustawowych obowiązków samorządów gmin w zakresie przeciwdziałania bezdomności. Wspiera też działalność podmiotów pozarządowych, funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej. Na dofinansowanie działań prowadzonych w ramach Programu w 2024 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeznaczył 5 500 000 zł. Kwota zostanie wykorzystana przez 44 podmioty wyłonione w ramach otwartego konkursu.

W roku 2025 przewidziano kontynuację Programu z prawie dwukrotnie zwiększonym budżetem ze środków krajowych – w wysokości 10 500 000 zł. Jest to pierwsze tak znaczące zwiększenie budżetu programu od początku jego istnienia.

Dodatkowo warto zaznaczyć, że Rada Ministrów przyjęła cztery programy, na mocy których prawie 200 tysięcy pracowników samorządowych otrzyma dodatki motywacyjne w wysokości 1000 zł brutto w latach 2024 – 2027. Wśród wspomnianych programów wymienić należy:

- „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”;
- „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”;
- „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027”;
- „Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w samorządowych instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na lata 2024–2027”.

Rządowy program pn. „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”, obejmuje pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, które prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie na podstawie art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283). Celem programu jest wsparcie pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym w schroniskach dla osób bezdomnych i schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Ponadto, ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), realizowany będzie projekt pn. „Wsparcie instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną”, skupiający się m.in. na wypracowaniu mechanizmów walki z kryzysem bezdomności. Wynikiem podjętych działań ma być m.in. opracowanie Ogólnopolskiego modelu świadczenia zdeinstytucjonalizowanych usług wsparcia osobom w kryzysie bezdomności i osobom zagrożonym bezdomnością (z uwzględnieniem metody „Najpierw mieszkanie”). Jest to nowy program wynikający z przeprowadzonego przeglądu FERS.

Od 1 stycznia 2025 r. w polskim porządku prawnym zacznie funkcjonować zawód „Pracownik do spraw streetworkingu (Streetworker)”, wprowadzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (rozporządzenie ukazało się w Dzienniku Ustaw z 2024 r. pod pozycją 1372). Stanowi to oficjalnie wprowadzenie streetworkingu jako zawodu, który w dużej mierze w Polsce związany jest z pomocą osobom w kryzysie bezdomności.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

